

Sygn. akt VU 999/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wyrównanie emerytury

na skutek odwołania E. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 19 czerwca 2013 roku

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 19 czerwca 2013 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni E. C. prawo do wypłaty emerytury od 01 października 2011 roku do 31 grudnia 2012 roku,

II. zasądza od strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz wnioskodawczyni E. C. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 czerwca 2013r. znak (...) Zakład ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił E. C. uchylecia decyzji z dnia 26 września 2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 31 grudnia 2012r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż na skutek decyzji z dnia 26 września 2011r. wnioskodawczyni wstrzymano wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011r. W reakcji na wniosek E. C., decyzją z dnia 23 stycznia 2013r. organ rentowy podjął wypłatę świadczenia na jej rzecz do dnia 1 stycznia 2013r., ponieważ wniosek został zgłoszony w dniu 24 grudnia 2012r. i brak było podstaw do przywrócenia terminu na złożenie skargi o wznowienie postępowania. Niezależnie od powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych podał, iż w dniu 13 listopada 2012r. zapadło orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, zgodnie z którym art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wywodził, iż wskazane orzeczenie weszło życie z chwilą ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, tj. z dniem 22

listopada 2012r., a zatem nie jest zasadne uchylenie decyzji z dnia 26 września 2011r. w części, w jakiej dotyczy ona zawieszenia prawa do emerytury za okres od 01 października 2011r. do 31 grudnia 2012r., co oznacza brak podstaw do wypłaty wyrównania za wskazany okres.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła E. C. domagając się przyznania wyrównania należnej emerytury za okres od 1 października 2011r. do dnia 31 grudnia 2012r. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawczyni wskazała, iż zły stan zdrowia uniemożliwił jej złożenie wniosku o wznowienie postępowania w ustawowym terminie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. Powołując się na treść art. 58 k.p.c. wywodził, iż stan chorobowy usprawiedliwia niedotrzymanie terminu tylko wtedy, gdy nastąpiła nagle i uniemożliwia dokonanie czynności, a strona nie ma możliwości wyręczenia się inną osobą. Tymczasem w piśmie z dnia 21 lutego 2013r. ubezpieczona podała, że uchybiła terminowi do złożenia wniosku o wznowienie postępowania z powodu złej pogody, dolegliwości bólowych prawej nogi i zapalenia krtani. W ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych żadna ze wskazanych przyczyn nie może być uznana za przeszkodę, która uniemożliwiła wnioskodawczyni lub upoważnionej przez nią osobie złożenie wniosku o wznowienie postępowania w terminie ustawowym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 12 marca 2010r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał E. C. prawo do emerytury od 1 lutego 2010r. Na dzień przyznania świadczenia wnioskodawczyni była zatrudniona w (...) w P..

Na mocy decyzji z dnia 26 września 2013r. znak (...) organ rentowy, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw z urzędu wstrzymał wypłatę emerytury od 1 października 2011r. Wskazał, iż prawo do świadczenia podlega zawieszeniu, bowiem wnioskodawczyni pozostaje w zatrudnieniu.

Decyzją z dnia 16 listopada 2012r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał E. C. emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym od dnia 1 listopada 2012r. Organ rentowy wskazał, iż do świadczenia podlega zawieszeniu, bowiem wnioskodawczyni pozostaje w zatrudnieniu.

W dniu 15 stycznia 2013r. E. C. złożyła wniosek przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania oraz wniosła o wypłatę wyrównania emerytury zawieszony na mocy decyzji z dnia 26 września 2011r. za okres od 1 października 2011r. do 31 grudnia 2012r. w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. zapadłym w sprawie o sygn. akt K 2/12, w następstwie którego organ rentowy wydał decyzję opisaną w części wstępnej niniejszego uzasadnienia.

/bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało podkreślić, iż w świetle okoliczności faktycznych sprawy wniosek E. C. o przywrócenie terminu do wznowienia postępowania był uzasadniony. Niezależnie od okoliczności podnoszonych przez ubezpieczoną w piśmie z dnia 20 lutego 2013r., a dotyczących jej stanu zdrowia należało zauważyć, iż przekroczenie terminu określonego w art. 145a § 2 k.p.a. do wznowienia postępowania, nie było nadmierne, bowiem wniosek w tym przedmiocie wnioskodawczyni złożyła w dniu 15 stycznia 2013r. Istotne jest również, iż treść sentencji wyroku z dnia 13 listopada 2012r. nie mogła zastać prawidłowo zinterpretowana bez uwzględnienia treści uzasadnienia, które zostało sporządzone w trakcie biegu terminu do wznowienia postępowania. Jednocześnie tytułem przykładu należy zauważyć, iż termin do wznowienia postępowania na gruncie przepisów kodeksu postępowania cywilnego w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją,

ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie stosownie do treści art. 407 § 2 k.p.c. wynosi 3 miesiące.

Jedynie na marginesie należy zauważyć, iż przywrócenie terminu do wznowienia postępowania nie wymagało wydania odrębnego rozstrzygnięcia w tym przedmiocie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 r., sygn. akt II UK 404/09).

Odnoszące się do merytorycznej oceny prawidłowości decyzji organu rentowego należało zauważyć, iż wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r. Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt K 2/12) orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Sentencja wyroku została ogłoszona w dniu 22 listopada 2012r. w Dz. U. poz. 1285.

Podstawowy problem w rozpatrywanej przez Trybunał Konstytucyjny sprawie dotyczył oceny czy ustawodawca, rozciągając obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako jeden z warunków nabycia prawa do emerytury na osoby, które skutecznie nabyły prawo do przedmiotowego świadczenia w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r., nie naruszył zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. W tym okresie nabycie prawa do emerytury następowało niezależnie od pozostawaniu przez ubezpieczonego w zatrudnieniu. Trybunał podkreślił, że zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa przejawia się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa przez państwo, by obywatela mógł realizować swoje prawa w zaufaniu, że nie naraża się na skutki, których nie był w stanie przewidzieć. Trybunał Konstytucyjny uznał, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010r. spowodowało, że osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego, co naruszyło konstytucyjną zasadę zaufania obywateli do państwa. Jednocześnie przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011r.

W świetle powyższego do wnioskodawczyni, której decyzją z dnia 12 marca 2010r. przyznano prawo do emerytury od 1 lutego 2010r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy emerytalnej nie ma zastosowania.

W tym miejscu należy zauważyć, iż z mocy art. 190 ust. 1 Konstytucji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Z treści art. 190 ust. 4 Konstytucji RP wynika natomiast, iż orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, umowy międzynarodowe lub ustawa aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylenia decyzji lub innego rozstrzygnięcia i w trybie określonym, w przepisach właściwych dla danego postępowania. Na tle tego stanu prawnego przeważa pogląd, że utrata mocy obowiązującej przepisu z powodu jego niezgodności z Konstytucją oznacza, że przepis ten nie może być stosowany poczynając od daty jego uchwalenia. Wyrok Trybunału ma skutki retroaktywne, a przez to zachodzi konieczność ponownego rozpoznania sprawy z pominięciem już niekonstytucyjnego przepisu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2008r., sygn. akt V CO 43/08, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2006r., sygn. akt II PK 42/06).

Sumując należy zauważyć, iż wnioskodawczyni przysługiwała wypłata wyrównania od daty wstrzymania emerytury, tj. od 1 października 2011r. do dnia 31 grudnia 2012r.

Mając na względzie powyższe w punkcie I wyroku Sąd zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 19 czerwca 2013r. znak (...) w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni E. C. prawo do wypłaty emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 31 grudnia 2012r.

W punkcie II wyroku Sad rozstrzygnął o kosztach postępowania zasadzając. na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz E. C. kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.